

RASISMI ON
RUMAA

**REILU
PELI
KUULUU
KAIKILLE**

Ohjeet syrjinnän ja häirinnän ehkäisyyn
jalkapallossa ja futsalissa

JOHDANTO

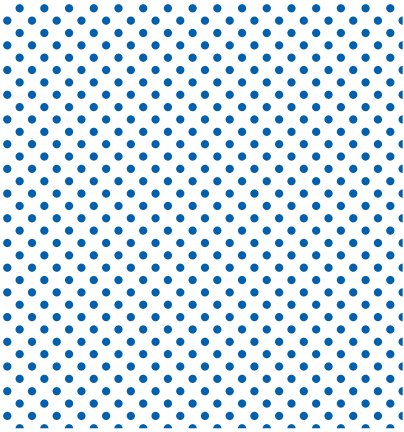
Jalkapallo kuuluu kaikille!

JALKAPALLO JA futsal ovat lajeja, joissa kohtaamiset, kontaktit ja vuorovaikutus kuuluvat olennaisesti pelin luonteeseen. Kontakteja tapahtuu sekä oman joukkueen kesken että vastustajien kanssa. Tilanteiden tulee kuitenkin aina olla kaikkia osapuolia kunnioittavia.

Jokaisen tulee voida osallistua urheiluun turvallisesti ja ilman pelkoa syrjinnästä, rasismista tai häirinnästä.

SANALLINEN JA fyysinen käytös muuttuu häirinnäksi tai syrjinnäksi, kun se on ei-toivottua ja loukkaa toisen henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Tämä voi näkyä esimerkiksi rasisistisina kommentteina, sukupuoleen liittyvinä halventavina puheina tai muuna epäasiallisena kohteluna niin kentällä kuin sen ulkopuolella. Tällainen käytös on ehdottomasti kielletty. Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän muun muassa iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon tai vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, seksuaalisen suuntautumisen tai muu henkilöön liittyvän syyn vuoksi.

Suomen Palloliitto ja sen jäsenseurat kantavat laajaa sosiaalista vastuuta siitä, että jalkapallo ja futsal ovat kaikille avoimia ja turvallisia lajeja. Tämä dokumentti tarjoaa yksityiskohtaisia ohjeita siihen, miten tunnistaa ja puuttua syrjintään ja häirintään. Yhdessä voimme luoda ilmapiirin, jossa jokainen voi tuntea olevansa tervetullut ja arvostettu.

SISÄLLYS

SPL:n säännöt, kilpailumääräykset ja turvallisuusmääräykset 5

Monikulttuurisen jalkapalloyhteisön puolesta vuodesta 2007 6

Keskeiset käsitteet 8

Mitä on rasismi 9

Mitä on syrjintä 9

Mitä on häirintä 9

Mitä on seksuaalinen häirintä 9

Mitä on sukupuoleen perustuva häirintä 9

Toimi näin kohdatessasi häirintää urheilussa 10

Ennaltaehkäisy 11

Et ole yksin 11

Kaikki tapaukset otetaan vakavasti 11

Puututaan rohkeasti 12

Jokaista osapuolta kuullaan 12

Ensisijaisesti pyritään sovitteluun 12

Edetään asianmukaisesti 13

Ilmoitusmenettely 14

Ensimmäisen vaiheen toimenpiteet 15

Toisen vaiheen toimenpiteet 15

Kolmas vaihe 16

Neljäs vaihe 16

Ohjeita kriisiviestintään 18

SPL:n säännöt ja kilpailumääräykset

SUOMALAISELLA JALKAPALLOLLA ja futsalilla on omat sääntönsä, määräyksensä ja ohjeensa, jotka huomioivat kansallisen toimintaympäristön, paikalliset olosuhteet sekä harrastajien ja väestön määrän.

Palloliiton sääntöjen, kilpailu- ja rangaistusmääräysten sekä muiden Palloliiton hallituksen tai sen valtuuttamien toimielinten antamien määräysten ja päätösten alaisia ovat kaikki jalkapallo- ja futsaltoimintaan osallistuvat jäsenyhteisöt, niiden toimihenkilöt ja jäsenet. Tämä koskee myös henkilöitä ja yh-

teisöjä, jotka ovat kirjallisesti tai kilpailunjärjestäjän erikseen määrittämällä tavalla sitoutuneet noudattamaan edellä mainittuja sääntöjä ja määräyksiä, lunastaneet Palloliiton peli- tai korttelipassin, rekisteröityneet harrastajiksi, sekä niitä, jotka ovat olleet merkittyinä ottelupöytäkirjaan tai pelanneet, olleet vaihtopelaajina, joukkueen taustahenkilöinä tai toimineet erotuomareina virallisessa ottelussa.

Suomen Palloliiton toiminnassa syrjintä on kaikissa muodoissaan kiellettyä.

SUOMEN PALLOLIITON SÄÄNNÖT (54): Etniseen alkuperään, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, politiikkaan tai muuhun syyhyyn perustuva syrjintä on kielletty kaikissa muodoissaan.

SUOMEN PALLOLIITON RANGAISTUSMÄÄRÄYKSET (2.11): Rangaista voidaan sitä, joka syyllistyy pelikentällä tai sen ulkopuolella rasistiseen käytökseen, seksuaaliseen häirintään, vihapuheeseen tai loukkaa toista seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella, tai laiminlyö liiton sääntöihin ja määräyksiin perustuvan velvollisuuden puuttua tällaiseen käytökseen.

SUOMEN PALLOLIITON RANGAISTUSMÄÄRÄYKSET (2.11): Mainitut rikkomukset on aina katsottava vakaviksi. Esimerkiksi pelikentällä tapahtuva rasistinen huutelu tai sukupuoleen kohdistuva pilkkaaminen johtaa vakaviin seuraamuksiin, sillä jalkapallo on kaikkia kunnioitava laji, jossa syrjinnälle ei ole sijaa.

SUOMEN PALLOLIITON TURVALLISUUSMÄÄRÄYKSET (4.1.4): Kaikenlainen rasismi tai rasistinen käyttäytyminen on kiellettyä ja se on pyrittävä estämään ennakolta. Mikäli rasismia ilmenee, siihen on puututtava välittömästi.

SUOMEN PALLOLIITON TURVALLISUUSMÄÄRÄYKSET (4.1.5): Kaikenlainen pelaajiin, joukkueiden taustahenkilöihin, erotuomaristoon, toimitsijoihin tai katsojiin kohdistuva herjaava käytös on kiellettyä. Mikäli herjaavaa käytöstä ilmenee, siihen on puututtava välittömästi.

Monikulttuurisen jalkapalloyhteisön puolesta vuodesta 2007 alkaen

SUOMEN PALLOLIITTO on toiminut monikulttuurisuuden suunnannäyttäjänä suomalaisessa urheiluyhteisössä vuodesta 2007 alkaen. Vuosina 2007–2009 toteutettu yhdenvertaisuuskampanja ”Rasisti on reppana” oli aiheen edelläkävijä monella tapaa.

Laajaa medianäkyvyyttä saanut kampanja uskalsi myöntää, että rasismia esiintyy myös suomalaisilla kentillä. Kampanjan tavoitteena oli rikkoa hiljaisuus vaikean aiheen ympärillä, muistuttaa jokaisen vastuusta puuttua rasistiseen käytökseen sekä kitkeä rasismia suomalaisesta jalkapalloyhteisöstä.

Hankkeessa keskityttiin konkreettisiin toimenpiteisiin ja erityisesti siihen, että ne juurrutetaan osaksi Palloliiton olemassa olevaa toimintaa – ei erillisiksi projekteiksi tai irrallisiksi kampanjoiksi.

WALTER RY on Suomessa toimiva yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää kulttuurienvälistä vuorovaikutusta erityisesti lasten ja nuorten parissa. Yhdistys pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan ihmisten arvomaailmaan – edistämään muiden kun-

nioittamista, ymmärtämistä, välittämistä ja vastuunottamista.

Walter ry on tunnettu ja arvostettu asiantuntijataho suomalaisessa koulumaailmassa. Vuonna 2012 Palloliitto ja Walter ry käynnistivät pitkäjänteisen yhteistyön rasismien vastaisen työn edistämiseksi.

Yhteistyön myötä **Maurizio Pratesi** on toiminut Suomen Palloliiton monikulttuurisena asiantuntijana (Diversity Manager) jo vuodesta 2007 alkaen. Suomen Palloliitto toteutti UEFA:n Captains of Change -projektin ”Raising Awareness and Understanding of Diversity” -ohjelman. Hankkeen avulla luotiin Opetus- ja kulttuuriministeriön lajiliitoilta edellyttämä yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka työ alkoi joulukuussa 2015 ja itse yhdenvertaisuussuunnitelma valmistui elokuussa 2016.

Palloliiton rasismien vastainen monikulttuurisuustyö noudattaa UEFA:n määrittelemää rakennetta:

- 1. Koulutus**
- 2. Ennaltaehkäisy**
- 3. Säännöt ja Mittarit.**

The Captains of Change -hanke on toiminut perustana jatkuville kehitystoimille Palloliiton toiminnoissa.

Maurizio Pratesi on toiminut Suomen Palloliiton monikulttuurisena asiantuntijana jo vuodesta 2007 alkaen.

MONIKULTTUURISUUSTYÖN RAKENNE

Koulutus	Ennaltaehkäisy	Säännöt/Mittarit
Erotuomarikoulutus	Kotouttamisen edistämisen tukitoimet jäsenseuroille	Tilastointi rasismitapauksista liitto ja alueet
PK-seutu ja Uusimaa sekä valtakunnallinen etäkoulutus	(Avustukset ja asiantuntijatuki	
Otteludelegaatit	Kampanjointi Yhteistyössä UEFA/FIFA ym.	Rasismitapauksien käsittelyn tuki seuroille ja kurinpidon käsittelijöille
Valmentajakoulutus C+, UEFA A-B, UEFA PRO	Sosiaalisen inklusion tähtäävien toimenpiteiden jatkuva tuki seuroille	
Seurajohdon ja seuratoimijoiden koulutus SPL 1 / SPL 2		

**KES-
KEISET
KÄSIT-
TEET**

MITÄ ON RASISMI?

Rasismi voi ilmetä yksilöiden ja ryhmien välisenä tahallisenä ja tietoisena tekona tai tahattomana, ennakkoluuloihin ja pelkoihin perustuvana rodullistavana käytöksenä henkilön etnisen taustan tai ihonvärin takia.

Rasismi on osa laajempaa järjestelmää, jossa politiikka, käytännöt ja kulttuuriset normit ylläpitävät epätasa-arvoa. Tämä ilmenee myös rakenteellisena syrjintänä yhteiskunnassa, mutta kentällä se voi näkyä esimerkiksi epäoikeudenmukaisena kohteluna tai mahdollisuuksien puutteena.

On tärkeää tunnistaa, että rasismi ei rajoitu yksittäisiin tekoihin, vaan se on osa laajempaa ongelmaa, joka vaatii jatkuvaa huomiota ja puuttumista. Syrjintätapauksia ja viharikoksia on käsiteltävä rakenteellisen rasismin ilmentyminä, ei vain yksittäisinä tapahtumina.

MITÄ ON HÄIRINTÄ?

Häirinnällä tarkoitetaan henkilön tai ihmisryhmän arvon tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista, joka luo uhkaavan, vihamielisen, halventavan, hyökkäävän tai nöyryyttävän ilmapiirin. Häirintää voi esiintyä monissa muodoissa, esimerkiksi puhelimitse, sähköpostin välityksellä tai sosiaalisen median kautta. Arkikielessä häirintä ymmärretään usein myös kiusaamiseksi tai epäasialliseksi kohteluksi.

Jalkapallon kontekstissa häirintä voi ilmetä esimerkiksi epäasiallisena käytöksenä pelikentällä, kuten halventavina kommentteina kanssapelaaajille tai vastustajille. Sosiaalisessa mediassa häirintä voi tapahtua loukkaavina viesteinä tai kommentteina, jotka kohdistuvat esimerkiksi joukkueen jäseneneen. Tällainen käytös on erityisen haitallista, mikäli se tapahtuu julkisesti esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tai joukkueen sisäisissä viestiryhmissä, sillä se voi vaikuttaa laajemmin joukkueen ilmapiiriin ja yksilön hyvinvointiin.

MITÄ ON SYRJINTÄ?

Syrjintä tarkoittaa sitä, että henkilöä kohdellaan huonommin kuin toisia jonkin henkilökohtaisen ominaisuuden perusteella. Syrjintää voi myös olla eriarvoinen kohtelu henkilön kuullessa johonkin tiettyyn etniseen ryhmään tai vaikkapa yksittäinen teko tai tapaus, kuten henkilön ulkopuolelle sulkeminen. Syrjintä voi olla myös epäoikeudenmukaisuutta tuottavia käytäntöjä tai sääntöjä.

Jokaisella ihmisellä on oikeus yhdenvertaiseen kohteluun, ja syrjintä on kielletty monissa kansallisissa laeissa, kuten yhdenvertaisuuslaissa ja rikoslaisissa sekä kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa. Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansallisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain mukaan syrjintä voi olla välitöntä, välillistä tai ilmetä esimerkiksi vammaisille henkilöille kuuluvien kohtuullisten mukautusten epäämisinä. Yhdenvertaisuuslain syrjintäkieltoa sovelletaan laajasti. Tämä tarkoittaa, että se kattaa lähtökohtaisesti kaiken yksityisen ja julkisen toiminnan lukuun ottamatta yksityis- ja perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa ja uskonnonharjoitusta.

MITÄ ON SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ?

Seksuaalinen häirintä tarkoittaa henkilön fyysisen tai henkisen koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista. Tämä voi ilmetä ei-toivottuna seksuaalisena verbaalisena tai fyysisenä käytöksenä, joka tapahtuu vastoin toisen osapuolen tahtoa. Rikoslain mukaan seksuaalista ahdistelua on esimerkiksi fyysinen koskettelu intiimialueelle ilman toisen suostumusta, mikä on selkeästi rangaistava teko.

Jalkapallon kontekstissa seksuaalinen häirintä voi ilmetä esimerkiksi seksistisinä eleinä tai huomautuksina pelikentällä tai joukkueen sisäisissä keskusteluissa. Myös fyysinen koskettelu, joka ylittää soveliaisuuden rajat, kuten sopimaton kosketus pukuhuoneessa tai harjoitusten aikana, on seksuaalista häirintää. Tällainen käytös on ehdottomasti kiellettyä tai laitonta, ja siihen tulee puuttua välittömästi.

MITÄ ON SUKUPUOLEEN PERUSTUVA HÄIRINTÄ?

Sukupuoleen perustuva häirintä on ei-toivottua käytöstä, joka kohdistuu henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun. Vaikka tällainen käytös ei ole suoranaisesti seksististä, se voi silti loukata henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja aiheuttaa merkittävää haittaa.

Jalkapallossa sukupuoleen perustuva häirintä voi ilmetä esimerkiksi halventavana puheena toisesta sukupuolesta tai alentavana käytöksenä toista sukupuolta kohtaan. Tällaisia kommentteja voivat olla esimerkiksi naisten tai miesten kykyjen vähättely jalkapallossa tai stereotyyppioihin perustuvat kommentit, jotka loukkaavat toisen itsetuntoa ja asemaa joukkueessa.

A blue-tinted photograph of children playing soccer on a grassy field. In the foreground, two boys are focused on a soccer ball. One is wearing a white and black jersey, the other a red one. In the background, other children and a building are visible.

ET OLE YKKSIN

**Toimintaohjeita
kohdatessasi
häirintää urheilussa**

1

Ennaltaehkäisy

- Vahvistetaan avointa ja kunnioittavaa ilmapiiriä.
- Luodaan selkeät toimintaohjeet häirintään puuttumiseen ja ennaltaehkäisyyn.
- Lisätään tietoisuutta häirinnän ja syrjinnän ennaltaehkäisystä. Kaikki häirintä ja syrjintä on yksiselitteisesti kiellettyä ja sopimatonta.
- Tarkastetaan kaikilta lasten kanssa toimivilta rikosrekisteriote, suositukset ja taustat.
- Koulutetaan valmentajia, erotuomareita, seurajohtajia, urheilijoita ja muita toimijoita yhteisten periaatteiden mukaisesta toiminnasta, ja kerrataan ohjeistukset säännöllisesti.

2

Et ole yksin

- Älä jää yksin kokemuksesi kanssa – kertomalla saat tukea ja apua.
- Ole yhteydessä "Et ole yksin" -palveluun (www.etoleyksin.fi), jos olet kokenut tai havainnut epäasiallista käytöstä urheilun parissa. Ilmoituksen voi tehdä nimettömästi, ja sen käsittely on luottamuksellista.
- Kerro aikuiselle tai seuran esihenkilölle, kuten toiminnanjohtajalle, jos koet tai havaitset syrjintää tai häirintää.

OLETKO KOHDANNUT EPÄASIALLISTA KÄYTTÖÄ TAI HÄIRINTÄÄ URHEILUSSA?

Voit ottaa nimettömästi yhteyttä Et ole yksin -palveluun ja jutella turvallisen ammattilaisen kanssa.

SOITA
MA 12–14.00
Puh. 050 3025 942

CHATTA
TI–KE 15–17.30
TO 14–16

www.etoleyksin.fi

3

Kaikki tapaukset otetaan vakavasti

- Kaikki ilmoitukset ja epäilyt otetaan vakavasti eikä niitä sivuuteta.

4

Puututaan rohkeasti

- Jos havaitset syrjintää tai häirintää, jokaisen meistä tulee puuttua tilanteeseen välittömästi.
- Ole yhteydessä asiasta vastuussa olevaan henkilöön tai "Et ole yksin" -palveluun (www.etoleyksin.fi).
- Jokaisessa tapauksessa varmistetaan käsittelijän puolueettomuus.

5

Jokaista osapuolta kuullaan

- Kaikkien osapuolten näkemykset tapauksesta kuullaan luottamuksellisesti, ja niiden perusteella luodaan kokonaiskuva tilanteesta.
- Alaikäisten kohdalla kuullaan myös heidän huoltajiaan. Huoltajilta pyydetään lupa lapsen kuulemiseen ja informoidaan lapsen kuulemisen sisällöstä.
- Tarvittaessa tietoa täydennetään myös sivullisten näkemyksillä.
- Kuulemiset kirjataan ylös: ketä on kuultu, milloin ja ketkä ovat olleet paikalla. Yksityisydensuoja ja tietosuojakäytänteet tulee huomioida.

6

Ensisijaisesti pyritään sovitteluun

- Jos mahdollista, osapuolten kanssa keskustellaan yhdessä ja ratkaisu pyritään löytämään sovittelemalla. Tapauksen vakavuudesta riippuen sovittelusta voidaan siirtyä suoraan muuhun käsittelyyn tai toimenpiteisiin.

7

Edetään tarvittaessa asian vaatimalla tavalla

- Jos keskustelulla ei päästä ratkaisuun tai se ei ole mahdollinen keino, siirrytään toimenpiteissä eteenpäin tilanteesta riippuen, ja tehdään päätös jatkotoimenpiteistä.
- Viestitään asiasta yhteistyössä liiton ja jäsenseuran kesken.
- Jos on syytä epäillä rikosta, ollaan viipymättä yhteydessä poliisiin. Tällöin asian käsittely siirtyy viranomaisille.
- Jos herää huoli lapsen hyvinvoinnista, ole yhteydessä lastensuojeluun.
- Poistetaan epäilty tarvittaessa jäsenseuran tai liiton tehtävistä mahdollisen tutkinnan ajaksi.
- Tarvittaessa hyödynnetään ulkopuolista apua.
- Valmistellaan aiheesta kirjallinen dokumentaatio ja päätetään, missä dokumentti säilytetään tietoturva huomioiden.
- Dokumentoidaan toimenpiteet, kuulemiset ja tehdyt päätökset.
- Asian julkaisusta päätetään tapauskohtaisesti. Kaikki tapaukset eivät ole julkisia, eikä keskeneräisistä käsittelyistä tule avata yksityiskohtia.

SYRJINNÄSTÄ VAPAA ALUE
DISCRIMINATION-FREE ZONE

TOIMI NÄIN JOS KOHTAAT TAI HAVAITSET HÄIRINTÄÄ

PUUTU HÄIRINTÄÄN JA KERRO HÄIRITSIJÄLLE, että hänen käytöksensä tuntuu ikävältä ja pyydä häntä lopettamaan.

POISTU TILANTEESTA. Sinulla on lupa poistua tilanteesta halutessasi.

ÄLÄ JÄTÄ KAVERIA YKSIN! Jos häirintä kohdistuu toiseen, auta häntä poistumaan tilanteesta.

KERRO TILANTEESTA TURVALLISELLE AIKUISELLE. Kerro mitä tapahtui ja keitä oli paikalla.

OTA YHTEYTTÄ tarvittaessa Et ole yksin -palveluun.

SOITA MA 12–14.00, puh. 050 3025 942, CHATTA A TI–KE 15–17.30 TO 14–16 www.etoleyksin.fi

ON AIKA TOIMIA

**Ohje seuroille:
Valitusmenettelyn tai
ilmoituksen prosessi
vaiheineen**

Ensimmäisen vaiheen toimenpiteet

Häirintää tai syrjintää kokenut tai todistanut ilmoittaa tapahtuneesta oman joukkueen valmentajalle tai joukkueenjohtajalle ja mieluiten toimittaa tapahtumakuvauksen kirjallisena seuran vastuuhenkilölle (esimerkiksi toiminnanjohtaja, seuras sihteeri tai puheenjohtaja) tai Palloliiton sääntö-, määräys- ja kurinpidon asiantuntijalle tai monikulttuurisuusasiantuntijalle.

Valitus tai ilmoitus tulee aina tehdä kirjallisesti, ja siinä on esitettävä kaikki asiaankuuluvat tiedot sekä tapaukseen liittyvät osapuolet.

On tärkeää, että valituksen tai ilmoituksen tekijä antaa mahdollisimman paljon yksityiskohtia tapahtumasta. On ymmärrettävää, että valituksen tekeminen ja siihen liittyvä prosessi voi olla vaikea ja joskus ahdistavaa, mutta on tärkeää, että keskeiset tiedot tulevat esiin, jotta valitus voidaan käsitellä asianmukaisesti.

Toisen vaiheen toimenpiteet

Tämän jälkeen valitus tai rikkomus on käsiteltävä seuran sisäisesti, itsenäisessä työryhmässä, jonka seura on tätä tarkoitusta varten perustanut. Työryhmän tulisi kokoontua seuran omien sääntöjen ja linjausten mukaisesti kohtuullisessa ajassa.

Hyvien käytäntöjen mukaan työryhmässä tulisi olla vähintään kolme jäsentä, joista yksi toimii ryhmän puheenjohtajana. Valituksen tai rikkomuksen käsittelyä varten perustetun työryhmän olisi hyvä koostua joko seuran jäsenistä tai vastuuhenkilöistä. Lisäksi suosittelemme, että ryhmään kuuluu yksi ulkopuolinen, seurasta riippumaton jäsen.

Mikäli on olemassa mahdollisia kiistakysymyksiä, on tärkeää harvita kurinpitokokouksen itsenäisyyden tasoa asianmukaisesti. On suositeltavaa, että työryhmän jäsenet eivät olisi pelkästään seuran vastuuhenkilöitä, sillä itsenäisyyden puute on usein perusteena työryhmässä tehdyistä päätöksistä jätettyihin vetoomuksiin.

Kolmas toimenpide

Työryhmän tulee toimittaa osapuolille tiedot heistä tehdyistä valituksista ja antaa heille mahdollisuus vastata joko suullisesti tai kirjallisesti. Jos kyseessä on lapsesta tehty valitus, vanhemmat/huoltajat on informoitava ja ohjeistettava prosessista.

Ohje valitukseen/ilmoitukseen toivottavista sisällöistä:

- Tapahtuman aika ja paikka
- Kuvaus siitä, mitä on tapahtunut?
- Kuka sanoi ja/tai teki ja kenelle?
- Mitkä ovat tapahtumaan liittyvien henkilöiden roolit ja suhteet?
- Oliko tapahtumilla silminnäkijöitä ja jos niin ketä?
- Näkikö ilmoittaja tapauksen omakohtaisesti vai ilmoitettiinko siitä hänelle jälkikäteen?
- Onko tapahtuman jälkeen tapahtunut jotain mainitsemisen arvoista?
- Onko tapauksesta jo ilmoitettu jonnekin muualle?
- Onko tapaukseen liittyvillä henkilöillä jotain yhteistä historiaa, joka on voinut vaikuttaa tapahtumiin?
- Mahdolliset muut ilmoittamisen kannalta oleelliset lisätiedot

Neljäs toimenpide

Työryhmän tulisi kuulla kaikkien osapuolten kuvaus tapahtumista ja päättää kuulemisten perusteella, onko seuran sääntöjä tai määräyksiä rikottu vai onko kyse jostain vieläkin vakavammasta.

Kriisiviestintä

Häirintään, syrjintään, kiusaamiseen tai ihmisen koskemattomuuteen liittyvät tilanteet vaativat aina selkeää ja vastuullista kriisiviestintää. Viestinnän rooli on keskeinen yhteisön turvallisuuden varmistamisessa, tilanteen hallinnassa ja luottamuksen säilyttämisessä.

Useimmat kriisit kärjistyvät ennakoitavissa olevista riskeistä. Yhteisön on tärkeää määrittellä ja viestiä selkeät pelisäännöt, toimintatavat ja ohjeistukset, joihin kaikki voivat sitoutua. Avoin ja johdonmukainen viestintä luo turvallisen ympäristön, jossa ihmiset uskaltavat puuttua epäkohtiin ja nostaa esiin huolenaiheita.

Kriisien ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa viestinnän peruseriaatteet – avoimuus, nopeus ja selkeys – ovat ratkaisevia. Oikea-aikainen ja läpinäkyvä viestintä ehkäisee väärinymmärryksiä ja tukee yhteisön kykyä käsitellä kriisejä rakentavasti.

Kriisiviestinnän periaatteita:

- Mitä aiemmin ollaan liikkeellä, sitä parempaan lopputulokseen on mahdollista päästä.
- Kriisi on aina viestinnän kannalta tilannesidonnainen.
- Aina tarvitaan tapauskohtaista harkintaa, kuinka laajoihin toimiin on ryhdyttävä.
- Asiaan liittyvien henkilöiden oikeusturvasta ja yksityisyydensuojasta on huolehdittava.
- Parempi varautua varmuuden vuoksi.

Kriisiviestinnän huoneentaulu

1. Kriisin sattuessa kriisin hoitaminen siirtyy **prioriteettilistan kärkeen** – Asiaa ei voi hoitaa huomenna!
2. Koko **ennakkoon sovittu kriisiryhmä** välittömästi ja selvittääkää tiedossa olevat faktat.
3. Noudattakaa **ennakkoon sovittua vastuunjakoa** kriisiviestintätilanteessa (kriisitilanteen kokoonpano, kuka kommentoi, kenelle viestitään, mitä, missä vaiheessa ja missä kanavissa)
4. **Kerro tosiasiat viivyttämättä** ja avoimesti asianosaisten oikeusturva ja yksityisyydensuoja huomioiden. Salailu ja peittely tulevat aina ilmi ennemmin tai myöhemmin.
5. **Kunnioita asianosaisten tunnetta**, tunne on aina kokijalleen tosi. Kriisin osapuolille on tärkeää tulla kuulluksi. Tilanteen viestintää ei kuitenkaan johdeta tunteilla, vaan faktoilla.
6. **Ole rakentava ja rauhallinen**. Älä syyttele, älä provosoidu tai uhriudu.
7. Kerro, että **asia on otettu vakavasti** ja mihin toimenpiteisiin on jo ryhdytty.
8. Kerro, miten vastaava tilanne **jatkoksa vältetään**.
9. Puhu ymmärrettävästi, **suoraan ihmiselle**.
10. **Kanna vastuusi**. Pyydä anteeksi vilpittömästi aina, jos yhteisössänne on tapahtunut syrjintää, häirintää tai kiusaamista. Sitä ei voi selitellä. Mutta tulevaisuuteen voit vaikuttaa.

Kriisin iskissä Palloliiton viestintä on tukenasi kriisiviestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa.

KRIISIVIESTINNÄN PROSESSI

TIETO
KRIISITILANTEESTA
SIITÄ VASTAAVILLE

KRIISIVIESTINTÄ-
RYHMÄ KOKOON
& TILANNEKUVA

SISÄINEN
VIESTINTÄ

ULKOINEN
VIESTINTÄ

JATKUVA
SEURANTA JA
JÄLKIHOITO

Ohjeita ja linkkejä ilmoituskanavien käyttöön

Väestöliiton Et ole yksin -palvelu
www.vaestoliitto.fi/nuoret/et-ole-yksin

Suomen Urheilun Eettisen Keskuksen (SUEK) Ilmo -palvelu
ilmo.suek.fi

**Suomen Palloliiton ilmoituskanava seuroissa tapahtuvasta
epäasiallisesta käytöksestä**
[www.palloliitto.fi/harrastaminen/
turvallinen-harrastaminen/whistleblower](http://www.palloliitto.fi/harrastaminen/turvallinen-harrastaminen/whistleblower)

YHTEISTYÖSSÄ

 SUOMEN PALLOLIITTO

posti